מתני' מביאיז עצים מז השדה מז המכונם

ומן הקרפף אפי' מן המפוזר איזהו קרפף כל

שסמור לעיר דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר

כל שנכנסין לו בפותחת ואפילו בתוך תחום שבת: גבו אמר רב יהודה אמר שמואל

אין מביאין עצים אלא מן המכונסין שבקרפף

והא אנן תנן מן הקרפף ואפילו מן המפוזרים

מתניתיו יחידאה היא דתניא יא"ר שמעון בן

אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על

המפוזרים שבשרות שאין מביאין ועל

המכונסין שבקרפף שמביאין על מה נחלקו על המפוזרים שבקרפף ועל המכונסין

שבשדות שבית שמאי אומרים לא יביא

ובית הלל אומרים יביא אמר רבא יעלי

קנים ועלי גפנים אף על גב דמכנפי להו ומותבי כיון דאי מדלי זיקא מבדר להו

כמפוזרים דמו ואסורין ואי אתנח מנא

מאתמול עלייהו שפיר דמי: איזהו קרפף

וכו': אבעיא להו היכי קאמר כל שסמוך

לעיר והוא דאית ליה פותחת ואתא ר' יוסי

למימר כיון דאית ליה פותחת אפילו בתוך

תחום שבת נמי או דלמא הכי קאמר כל

שםמוך לעיר בין דאית ליה פותחת בין

דלית ליה פותחת ואתא ר' יוםי למימר אפי'

בתוך תחום שבת ודוקא דאית ליה פותחת אבל לית ליה פותחת אפילו סמוך לעיר נמי לְא ת"ש מדקתני ר', יוסי אומר כל שנכנסין

לו בפותחת ואפילו בתוך תחום שבת ש"מ רבי יוםי תרתי לקולא קאמר ש"מ

אמר רב סלא אמר רבי ירמיה יהלכה כרבי יוסי להקל: כותני ְ יאין מבקעין

עצים לא מן הקורות ולא מן הקורה

שנשברה ביו"ם ואין מבקעין לא בקרדום ולא במגרה ולא במגל אלא בקופיץ: **גמ'** 

והאמרת

לשיל (חוספתה פ"ג], ב) לשילב: שבת קנו, ג) גי' רש"ה

ולא משמע הכי.

מסורת הש"ם

א"ח סי' תקא סעיף ג: יה ב מיי שם הלכה טו :טוש"ע שם סעיף ד מ ג מיי שם הלי יד :מוש"ע שם סעיף ג

רבינו חננאל מתני' מביאין עצים מן השדה מן המכונס, ומן הקרפף אפילו מן המפוזר. אמר רב יהודה אמר שמואל אין מביאין עצים אלא מן המכונסין שבקרפף. ואקשינן עליה י שבקרפף. וופרקינז מתני׳ שבקו פן-. [ופו קיגן כווגי יחידאה היא], דתניא א״ר שמעון בן אלעזר לא נחלקו ב״ש וב״ה על נחלקו ב"ש וב"ה על המפוזרים שבשדות כר', ר' נתן חולק עליו בתוספתא. אמר רבא עלי קנים ועלי גפנים שבקרפף, אע"ג דמכנפי ומותבי, כיון דאי אתי זיקא מדלי להו ומבדר . להו כמפוזרין דמו ואסירי. ואי אתנח עלייהו מנא דאי אותר בייחו מנא דלא ליבדרינהו זיקא שרו. איבעיא להו ר' יוסי להולא האמר דשמע ליה לך׳ יהודה דאמר איזהו קרפף כל שסמוך לעיר והוא דאית ליה פותחת. ובעי ר׳ יהודה תרתי, . סמוך לעיר ופותחת, ואמר לו ר׳ יוסי בחדא סגי. . כל שיש לו פותחת אפילו אינו סמוך לעיר, אלא ברחוק בתוד התחום שבת בעי סמוך לעיר בלבד, וא"ל ר' יוסי והוא וא״ל ר׳ יוסי והוא שנכנסין לו בפותחת, נמצא לר׳ יוסי דבעי נמצא לו לוסי ובעי תרתי סמוך לעיר ופותחת והיינו לחומרא. ופשטינא מדוקיא דמתניתין דקתני כל שנכנסין לו בפוזוות, נמצא דר' יהודה בעי תרתי, ואמר ליה ר' יוסי כל שנכנסין לו בפותחת לא חיישינן ליה ואפילו הוא רחוק שרי. דאי ס״ד ר' יהודה סמוך לעיר בלבד בעי, ור' יוסי הוא דבעי תרתי אי הכי והוא שנכנסין לו בפותחת הוה ליה למיתני, אלא ש״מ לקולא ש"מ. אמר רב סלא א"ר זכאי הלכה כר' יוסי.

מתני' אין מבקעין [עצים

מן הקרפף ואפילו מן המפוזר. תימה הא הוי מעמר א דהוא אנ מלחכה ב וו"ל דלח שייך עמור חלח במקום שגדילים שסג כדמוכח נפרק כלל גדול ד (שנח דף עג:): איב עיא להו היכי קאמר כל שממוך לעיר והוא דאית ליה פותחת וכו'. אכל לא גרס כ' יוסי להולא או לחומרא דא"כ משמע

דמספקה ליה דרבי יוסי שמה הוח מחמיר יותר מת"ק ולא היא דהא במלתיה דרבי יהודה נמי מספקא ליה היכי אתמר אלא ה"ג היכי קאמר וכו׳ והכי פי׳ כל שסמוך לעיר וגם אית ליה פותחת ובעי רבי יהודה תרתי לחומרא דאע"ג דסמוך בעי פותחת והא דלא פי' בדבריו פותחת משום דקסבר סתם קרפיפות יש להן פותחת ואתא רבי יוסי למימר הואיל ואית להו פותחת ואפילו רחוק מן העיר נמי וא״כ שמעינו מדתלי טעמא דאינו סמוך שרי בפותחת מכלל דסמוך שרי אפילו בלא פותחת ותרתי לקולה קהמר רבי יוסי בסמוך בלה פותחת או באינו סמוך בפותחת או דלמא ר' יהודה סבר כל שסמוך בין אית ליה פותחת בין לית ליה פותחת שרי דקס"ד השתא דסתם קרפיפות לית להו פותחת ואתא ר' יוסי למימר דבעי פותחת אפילו בסמוך כ"ש ברחוק אבל סמוכה בלא פותחת אינה מועלת כלום ע"כ פרש"י והקשה השר מקולי נהי דר׳ יהודה תלי טעמא בסמוכה דוקא אבל פותחת אינה מועלת כלום מ"מ לרבי יוסי אמאי לא דייק כדפי׳ לעיל ללישנא קמא דמדתלי רבי יוסי טעמיה דשרי בפותחת באינו סמוך מכלל דבסמוך מועיל בלא פותחת דהשתא ללישנא קמא דרבי יהודה דבעי תרתי קאמר ללרבי יוסי סגי בחדה כ״ש להחי לישנא דהאמר השתא דלרבי יהודה סגי בחדה בסמוך בלה פותחת ותירן דע"כ לא מלינן למימר דרבי יוסי תרתי לקולא אית ליה בהאי לישנא כדחמר ללישנא קמא דהואיל ולהאי לישנא ל"ל דרבי יהודה לא קפיד אפותחת ולא ס"ל דסתם קרפיפות

אית ליה פותחת בין לית ליה פותחת אם כן לא היה לרבי למתני כל שנכנסים וכו' אלא הכי הוה ליה למתני רבי יוסי אומר אם יש לו פותחת אפילו אם היה בסוף התחום שרי הא אם סמוך שרי בלא פותחת ומדנקט כל משמע דיש קרפיפות דאין להן פותחת רבי יוסי ודאי תלי טעמיה בפותחת דוקא בין סמוך בין רחוק אבל ללישנא קמא ניחא דמלינא לפרושי דרבי יוסי תרתי לקולא אמר וניחא לשון כל שנכנסין דמאי אמרת הוה ליה למתני אם יש לו פותחת אדרבה אי הוה קאמר הכי הוה משמע דרבי יהודה לא קמיירי בפותחת וליתא דעל כרחך רבי יהודה בפותחת איירי אבל ללישנא דכל שנכנסין לו בפותחת משמע דמיירי בפוחחת שאם תמלי לומר דלא מיירי רבי יהודה בפותחת אם כן רבי יוסי אי אמר תרתי לקולא קשיא ליה דמאי כל דמשמע דאיירי רבי יהודה בפוחחת אדרבה רבי יהודה לא מיירי בפותחת אלא הוה ליה למתני אם יש לו פותחת מ והכי משמע לקמן מתוך פירוש רש"י תא שמע מדקתני רבי יוסי וכו' דהכי משמע מדנקט רבי יוסי לישנא דכל הנכנסין ובסיפא דמלתיה אלטריך לסיים ואפילו בתוך תחום שבת ש"מ דרבי יוסי תרתי לקולא קאמר דאי רבי יוסי בפותחת חלי טעמיה דוקא ואפילו הוא סמוך בעי פוחחת לא הוה ליה לסיומי ואפילו בתוך התחום אלא הכי הוה ליה למימר רבי יוסי אומר כל שנכנסין בה בפותחת דמאי אמרת דאלטריך לסיומי רבי יוסי אומר (6) בתוך מחום שבת לטעמיה להתיר בפותחת אפילו רחוק מלישנא דכל הנכנסין נפקא וכו׳ דהכי קאמר כל הנכנסין בפותחת שרי אפילו ברחוק אמאי מסיים בדבריו אפילו בחוך תחום שבת אלא ש"מ דלא בעי לרחוק אלא דוקא למשרי שאינו רחוק

בותנר' מכיאין עלים. התלושים מן השדה שבתוך התחום ביו"ט: מן המכונס. אם כנסו מערב י"ט דגלי דעתיה דעלייהו סמיך ואינו מוקלה אבל המפוזרין מוקלין: ומן הקרפף. שהוא משתמר ומוקף סביב אפילו מפוזרים שבו לא הקלה מדעתו: **סמוך לעיר.** ממש:

> אפילו בחוך חחום שבח. בקופו: גבו' יחידתה הית. רבי שמעון בן אלעזר קאמר לה דאמר בית הלל הכי שרו ופליגי רבנן עליה: כמפוזרין דמו. ואפילו לא פזרתן הרוח דמסתמא לא סמכה דעתיה סבר מבדר להו זיקה: וחי חתנה מנח עלייהו. להכבידן שפיר דמי דסמכה דעתיה: רבי יוסי להולא או לחומרא האמר לא גרסינן דהא מלתיה דרבי יהודה נמי מבעיא לן היכי אתמר וה"ג אבעיא להו היכי קאמר כל הסמוך לעיר והוא דאים ליה פוסחם ואסא ר׳ יוםי למימר כיון דחים ליה פוחחת אפי' בחוך חחום שבח נמי או דלמא ה"ק כל שסמוך לעיר בין דחים ליה פוחחת בין דלים ליה פוחחת וחחה רבי יוסי למימר אפי׳ בחוך חחום שבת ודוקה דהים ליה פוחחם הבל דלית ליה פותחת אפילו סמוד לעיר נמי לא תא שמע מדקחני רבי יוסי אומר כל שנכנסין לו בפוחחת ואפילו כתוך תחום שכת ש"מ רבי יוםי תרתי לקולא קאמר. והכי פי׳ היכי קאמר מתני׳ כל שסמוך לעיר והוא דאית ליה פותחת מפתח שמשתמר והאי דלא תנא ליה בהדיא משום דקא סבר סתמן יש להן פותחת ואסתם קרפיפות אמרה למלתיה ואתא רבי יוסי למימר כיון דאית ליה פותחת לא בעינן סמוך וממילא דאי לית ליה פותחת בעינן סמוך ואשתרי בהכי מדתלא שריותא בשאין סמוך בפוחחת מכלל דסמוך בלא פותחת נמי שרי ומיקל בתרתי דרבי יהודה בעי תרוייהו ורבי יוסי סבר בחדא סגי באיזו שתהא שם: או דלמא. כל שסמוך לעיר דקאמר ת"ק בהכי תלא טעמיה כיון דהוי סמוך בין דאית ליה פותחת בין דלית ליה ואתא רבי יוסי למימר הטעם תלוי בפותחת בין סמוך בין רחוק

והכי קאמר כל שנכנסים לו בפותחת הוא דמותר ואפילו הוא בתוך תחום שבת דלא מתלי טעמא בסמיכה כלל: סרסי לקולא קאמר. כלומר מדרבי יוסי נשמע לרבי יהודה דלאו תרוייהו בעי ורבי יוסי בתרתי אקיל דמכשיר בסמוך בלא פותחת ובפותחת בלא סמוך דשמעינן לרבי יהודה דקאמר כל שסמוך לעיר בין דאית ליה פותחת בין דלית ליה פותחת וא"ל רבי יוסי כל שיש לו פותחת אפי" הוא בתוך התחום ואי סמוך לא בעי פותחת דאי רבי יוסי בפותחת תלא טעמא דאפילו הוא סמוך בעי פותחת לא הוה ליה לסיומי ואפילו בתוך תחום שבת אלא הכי הוה ליה למימר רבי יוסי אומר כל שנכנסין לה בפותחת דכיון דהוה תני כל הוה משמע דלריך פותחת סמוך או רחוק למה לי דסיים ואפילו בתוך תחום שבת אלא לאשמועינן דלא בעי פותחת אלא למשרי שאין סמוך ורבי יהודה דלא בעי תרתי נמי מרישא דרבי יוסי שמע מינה מדנקט כל שנכנסין לה בפותחת כיון דכולהו פותחת אית להו הכי אבעי ליה למתני רבי יוסי אומר אפילו בתוך תחום שבת: בותבר' אין מנקעין עלים לא מן הקורות כו'. לפי סוגיא של גמרא היא מתפרשת: לא בקרדום. סתם קרדום עשוי כמין כלי אומנות שעושין בו אוכפות וסרגות שקורין איישי"ש ויש שעשוי כעין כלי האומן שקורין בידגוא״ה שראשו הקלר דומה לקרדומות שלנו וראשו השני דומה לכלי אומני אוכפות וסרגות הסוסים: ולא במגרה. שיג"ה כעין סכין מלאה פגימות וממהר לקוץ בו עלים וכלי אומן הוא: מגל. דולוייר"א או שרפ"א. וכולן כלי אומן הן ונראה כעושה בו מלאכה לפיכך אסור: אלא בקופיץ. סתם קופין הוא סכין של קלבים דומה לקרדומות שלנו שאינן כלי אומן ויש שעושין בו שני ראשין והשני דומה קלת לקרדום האוכפות כדשמעינן מיניה בגמרא ומיהו סתמיה לאו למלאכת אומן הוא: גב"

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה איבעיא להו וכו׳. כ׳ יוסי אומר ואפילו בתוך תחום שבת לטעמיה: לעזי רש"י

.[איישי"ש אייש"א] איישי ש [איש א]. קרדום של עושי אוכפים. בידגוא"ה [בישאגו"ד]. כלי של נגרים שחותר [שיר"א]. משור. דולוייר"א [דולידויר"א]. מעצד (מעין גרזן). שרפ״א. מגל, מַזמֵרָה.

מוסף רש"י

אין מבקעין עצים. ניו״ט, לא מן הקורות. הסדורות זו על גב זו ונונות לבניו (לעיל ב:) סואר של הקורות המוהצות וסדורות לבניו שבת קנד.). ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט. הישנה שנשברה ומהשתא להסקה היום ותהשתא להסקה קייתא ואפילו הכי אסור הואיל ובין השמשות לא איתק להכי (שם) ואע"ים שעומדת מעכשיו להיסק, הואיל ובין השמשות לא להכי קייתא, כיון דאמקלאי לגינו השמשות אחקלאי לבין השמשות אחקלה לכולי יומא (לעיל ב:). השמשות

## מוסף תוספות

א. שהוא בגדולי קרקע אסור ומעמר ומעבוו אטוו בי ט. ריטנ"א חדש שנת עג: ד"ה אניי. ב. כדאמרינן האי מאן דכניף מלחא ממלחתא חייב משום מעמר. שיטה. ג. או מעמר. מעיקר תחלת מקום לקיטתו כמקושש בשדה. ריטנ"ל שס. T. אבל זה שכבר היה כנוס בקרפף ונתפזר אין בו משום מעמר. שס.

אית להן פותחת אלא כל שסמוך בין

וה"ק